

දෙශීච්‍රය

පෙරේටන් පිරිස් ලිඛු කෙටිකතාවකි.

උසස් පෙළ විහාගයෙන් සමත්ව කොළඹ විඛ්‍රවිධ්‍යාලයේ විද්‍යාව නැදුරීමට වරම් ලැබූ අයියා, අම්මාගේ විරුද්ධත්වය ද තොතකා බැංකුවේ රැකියාවට ගියේ ලෙඩි ඇදේ සිරි තාත්ත්ව තිසා ඇති වූ අප හතර දෙනාගේ බර කර ගැසීමටයි. කෙසේ වෙතත් බාහිර උපාධි පාඨවලට ඇතුළේ වී උපාධියන් බ්ලා, ගණක ගුරුවරයකු වීමට ඔහු කුඩා කළ සිටම පැනු බව මට මතකයි. මිට මාස පහකට පමණ පසු අප අතරින් වෙන් වූ තාත්ත්ව තිසා ලැබූ අහියෝගයද ඔහු බාර ගන්නේ නොසැලෙන සිතිනි.

තාත්ත්වගේ හත් දිනේ දානයට අම්මාගේ එකම සෞඛ්‍යපුරා වන මාමා භා නැන්දා, ප්‍රමුඛ ස්ථානයක් ගෙන වැඩ කළේ ඔහුන් කළ යම් වරදකට සමාව අයදින්නාක් මෙනි. එදින වරක් තාත්ත්වගේ ජායාරූපය දෙස බලා සිරි මා වෙතට පැමිණි මාමාගේ එකම දියණිය වන තිසා නාගී, 'සේන අධියේ දැන් දුක් වෙන්න එපා. මියාලට අපි ඉන්නවනේ. අර හංදිය ඉන්න පියදාය මාමා නිවා අයියාගේ තාත්ත්ව, ජයවිර මාමා දිවාන ලෙසේක යන්න ඇති කියලා. ජයවිර මාමා කොට්ඨර සොඳ කෙනෙකද?' සියා කිවි මගේ සිත සැනැසීමටයි.

තාත්ත්වගේ තුන්මස දානයට පෙර දින අයියාගේ බාහිර උපාධි ප්‍රතිඵල ලැබුණි. ඔහුට දෙවෙනි පෙළ උසස් සාමරපියක්ද ලැබූ ඇත. රැකියාවක් කරමින් මෙතරම් උසස් උසස් ලෙස උපාධිය සමත් වීම ගැන මටද අයියා ගැන ආඩමිලර සිතුනි.

'අම්මේ මට දැන් උපාධි ගුරු තනතුරකට ඉල්ලන්න ප්‍රාථමික් දානෙන් පස්සෙය ඉල්ලන්න මේ ගුරු සේ ගෙනෙන් ගොඳයි.'

ඇත් තාස තනතුරකින් ගොලී සළුලී ගෙවලන් තයා. ගෙව අනිද්දල මේ ගුරු සේ ගෙනෙන් ගොඳයි.

'අම්මේ ආයත් සරනේලිස් මාම ඇපුලවාත් කියන්න අපි මාස අන්තිමට ගේ දිල යනව කියල.'

'එනකොට පුත් අපි කොහොද යන්නේ?'

'මම අම්මයි මල්ලිවයි අරගෙන කොහොද භරි යනව. අර ආවිචි කිවිව වගේ උඩ ඉන්න දෙවියා අපිට බලා ගෙවි. තාත්ත්ව ඇපි ගැන බලා ඉන්නට ඇති.'

* * *

ඊට දින දෙකකට පසුව අයියා ගේ තමට ලැබුණු රු. සේ. පි. එම්පිය කියවූ ඔහු ඉතා සතුවට පත් වූ බවක් පෙනුනි.

'අම්මේ මට ගුරු පත්වීමක් ලැබිල තියෙනව අනුරාධපුරයේ. දෙසැම්බර් ඉන්න වැඩ බාර ගන්න තියෙන්නේ. පැසිය රුපියල් තාරසිය ඇපුවක් දෙනවැළ මාසයකට.'

'අන් ලොකු පුත් උඩ ඉතාමත්ම ආසාවෙන් නිවිපු රස්සාව නේ ගුරුකම. උඩට තුනුරුවන්ගේම පහිට ලැබෙන්න ඕනි' කියා අයියාගේ හිස අත ගැවාය.

'අම්මේ මට හෙටම අනුරාධපුර හිහිල්ල විදුහල්පති තුමා මුන ගැඹුන. නැත්තර, කරුණාවන්න මුන්ස්සයෙක්. එහේ හිවිපු ගණිතය උගන්නපු මහත්තියා විශ්‍රාම යනව නොවැම්බර් මැයිදෙදී. ඒ තිසා මට ඒ ගුරු නිවාසයන් දෙන්නම් කිවිව.'

* * *

පසු දින රාත්‍රී නවයට පමණ අයියා ගෙදර ආවේ අපමණ සතුවූ මුහුණකිනි.

කැම කන අයියා 'අම්මේ මට විදුහල්පති තුමා මුන ගැඹුන. නැත්තර, කරුණාවන්න මුන්ස්සයෙක්. එහේ හිවිපු ගණිතය උගන්නපු මහත්තියා විශ්‍රාම යනව නොවැම්බර් මැයිදෙදී. ඒ තිසා මට ඒ ගුරු නිවාසයන් දෙන්නම් කිවිව.'

'පුතා ඉතින කවදද වැඩ බාරගන්නව කිවේ?'

'මම කිව නොවැම්බර් විසි නවවන සෙනපුරාද බෙඩ් අරගෙන එන්නම් කියල. එනකොට දෙසැම්බර් පලවෙනිද ඉදෑල වැඩ බාරගන්න ප්‍රාථමික්නේ!'

'එක හොඳයි පුත්!'

'අම්ම හෙට සරනේලිස් මාමට කියන්න ඇපි ගේ ලියල දෙනව කියල රුපියල් පත්තානක් දෙන්න කියන්න. ඇපි නොවැම්බර් අන්තිමට ගේ බාර දෙනව කියන්න. කොහොද යන්නේ කියන්න එපා. කාටවන්ම මේ ගැන දැන්ම කියන්න එපා.'

* * *

කොවල් කිරීමෙන් පසු ගේ ලියවා ගන් සරනේලිස් මාමා කිවි 'ජයවිර අයියා තිසා තමයි මම මේ ගාන දෙන්නේ. නැත්තම් රුපියල් තුන්දානකට වැඩිය මේ ගේ විවින්නේ නැගැ' කියාය.

අම්මාගෙන් විස්තරය ඇපු අයියා කළඹිල වූයේ නැත්. වරක් ඔහු මළ හිරු බෙසින අහස දෙස බලා සිටින අපුරුදුවු මෙත්තටද තියා විය. එහෙත් රික වේලාවකින් ඔහු ගෙනුවට ආවේ දැඩි අධිත්තාතියකිනි.

ගෙදිවය

පෙළුවන් පිරිය මූල්‍ය හාරගත් අම්මා 'කොහොමත් මික්කොම වෙන්න හෝදට සරනේලිස් මල්ලියේ. මම දැන් හිත හදාගෙන ඉන්නේ' කියා දැය පිස දැමීමාය.

පසු දින රාජී අප යන බව මාමාට කිමට කිය අම්මා ආපසු පැමිණ කිවේ 'නිය කේල්ල ඇඟුව ඇයි සේන අයේ ආවේ නැත්තේ කියල භරිම සිදේවී කේල්ල භරියට අයේ පොඩි කාලේ වශෙමයි. භරිම අහිංසකයි. හෙට රට මාම එක්ක එනව කිවිව උඩල බිලන්න.'

* * * *

අප බලාපොරොත්තු වූයේ සිකුරාදා ය එකාලුහට පමණ මෙහෙන් පිටත වීමටය. ඒ අතර නියා නංගී මාමා සමග අප බෙන්න පැමිණියාය.

මාමා අම්මා සමග කතාකරමින් සිටින විට මාලුයට පැමිණි නාමි 'ඇයි සේන අයේය ඕසාල මෙහෙන් යන්නේ? අපි එක්ක තරහ වෙලාද? අයේල තියාම මට තමයි පාලු වෙන්නේ. අයේ තියාම ඇුම් එක කියල පියුමක් එවන්න ගොදේ' කිවිවේ කුපුලු පිරි දෙනෙනිනි.

'අයේයේ, මේ වූය රුපෙ තියන්න ඔයාගේ අලුත් කාමරේ මාව මතක් වෙන්න. හැමදාම මල් කියල වූයුනට වඳින්න.'

'මොනවද නාමි මම ප්‍රාර්ථනා කරන්නේ වැන්දට පස්සේ?' මා ඇපුවේ සිනාසේමිනි.

'මේ නියා ලබන ආත්මේදී ඔයාගේම නාමි වෙන්න කියල ප්‍රාර්ථනා කරන්නා' ඇය වෙවිලන කට හතින් කිවාය. ඇගේ ඇස් වල කුපුලු පිරි තිබෙනු දැක මට ද වියාල දුකක් ඇතිවිය.

'නාමි ලබන අවුරුද්ද සාමාන්‍ය පෙළ ලියනවතේ. ඒ නියා හෝදට පාඨමි කරන්න.'

'අයේ උසස් පෙළ පන්තියට අලුත් ඉස්කොම්ලුකට යනව තෙදේ? අන් අයේට මාව අමතක වේද දන්නේ නැඟැ අලුත් යාලුවෙනා හමිඳ උනාම.'

'මියා මගේ නාමිනේ ප්‍රමාදය. මට කොහොමද ඔයාට අමතක වෙන්නේ?'

* * * *

පසුදා උදේ හතු හමාර පමණ වන විට අප ගුරු තිවාසය වෙත ගො වීමු. පැල වලට විතුර දම්මින් සිටි විදුහල්පත් තුමා පැමිණයේ සිනා වූසු වූහුනින් පුනුවාය.

'පූහ උදාසනක් වේවා! රණබන්දු මහත්තය. මහත්තය උදෙන් ඇවිල්ල වශයේ.'

'එමහමයි සර. මේ මගේ අම්මයි මල්ලියි. මේ අපේ පැහැ නැයෙක් පියදාය මාමා.'

අම්මා හා පියදාය මාමා ඔපුව ආවාර කළ අතර මම ඔපුව දැනාගසා වැන්දේම්.

'මේ පුතා දැන් මොන පන්තියේද?'

'මම සාමාන්‍ය පෙළ කළා සර. වාණිජයෙන් උසස් පෙළ කරන්න තමයි හිතාගෙන ඉන්නේ.'

'මේ ඉස්කොම්ලු වාණිජ පාති නැඟැ, ඒන් හැකුප්ප දෙකක් විතර ඇතින් තියෙනව පැරකුම් විද්‍යාලය. උදේවයි හවසටයි ඒස් එන් යන්න වෙනවා.'

ගුරු නිල නිවිස පිහිටා කිවුන පරිසරය මා හිත් ගත්තේ තිතුතිනි. ඇතින් පෙනෙන කුඩා කදු ගැටුයත්, ගෙය වටා ඇති කුණුරු යායත්, පලුරුවූ විවිධ පළකුරුත්, විවිධ එවුලුත් එහි සිරියාව දෙදුන තෙගුන කරවිය. නිවසේ විදුලිය තිබීම ඉතා අගනා බව මට සිකුනි.

* * * *

උසස් පෙළ, වාණිජ විද්‍යාව ගැඹුරුමට මට පැරකුම් විද්‍යාලයට පහසුවෙන් ඇතුළත් වීමට ලැබුනි. ලමයින් විසි දෙකකින් පුතු අපේ පැනියට, ආර්ථික විද්‍යාව ඉගැන්වීමට තව ව්‍යකරී සිට තව ගුරුතුමියක් එන බව ඇයිමෙන් අප මහත් සතුවට පත් විමු. වැඩි බාරගත් පළමු දිනයේ විස්තරයක් කළ විදුහල්පත් සෙනෙටරිත්තේ මහකා, ඇය නාමින් වියවකාන්ති ප්‍රියදේරුන් වන බවත්, පේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලයේ උපාධිතිනියක බවත්, ගම්ට සේවය කිරීමට පැමිණි, ගම්ම හැඳුනු වැඩුන, ගම්ම පුවතියක් බවත් කිසු හැරී මට කටම මතකය. නමවම ඔවුන් රුපයක් සහ කාරුණික හදවතක් ඇති ඇය නියා අප හැමගේ ආර්ථික විද්‍යාවට ඇති ඇල්ල දෙදුණු තෙගුණ විය.

රට මසකට පමණ පසු කිවුන අන්තර් පාසැල් මෙල ක්වී තරගයේදී විශ්ව කාන්ති විවර හා අයේ කතා කරමින් සිටින බව පුවු මා හට ඇති වූයේ මතක් ආචිමිරුයකි.

එ වසර අවසාන වන විට අයේ අධ්‍යාපන සිජ්ලොමාව සමත් වී තිබුණි. මේ විසරු උසස් පෙළ විභාගයෙන් සිසුන් පස් දෙනෙකක් ඉංජිනේරු පියුයටද හතර දෙනෙකක් විද්‍යා පියුයටද සමත් ව තිබීම, අයේ ලාභ යොරවය ගොරවය අයේයට නොඅඩුව ලැබුණි. මින් උදාහාමයට පත් ප්‍රාමදීය ඇමති තුමා, ශ්‍රී රාජකීය විදුහල්ල පුරුණාවුවක්ව පැවති තියෙරුස් විදුහල්පත් තනතුරට අයේ පත් කළේය. විද්‍යා පත්ති නොමැති අපේ විදුහලින් ද ලමයින් තුන් දෙනෙකක් පේරාදෙනියටද, දෙදෙනෙකක් කොළඹට ද තෙර් තිබුණි.

දාඹන වසර පටන් ගත් පසු අපට ඉතා වැඩි අධික කාලයක් උදාවිය. වියවකාන්ති විවර සහිත දින දෙකක් අතිරේක පන්ති පවත්වා අප උත්තුන්දු කළාය.

අයේ හා වියවකාන්ති විවර පැපුගිය කාලය තුළ තීප විටකම ගමු වූයේ අන්තර් දිස්ත්‍රික්ක හා පාසල් ක්වී තරග සංවිධානය කිරීමය. සමර සෙනසුදා දිනවල ලමයින් පුහුණු කිරීමට යන ඔවුන් දිගු වේලාවන් කතා කරමින් සිටිනු මම දැක ඇත්තෙම්. ලමයින් ද මේ ගැන ඉති කර ඇති බව මම දිනිම්. 'ඇය මගේ අක්කා වන්නේ නම් කොකරම ගොදු සිතුනු සිතිවිලි වසර ගත්තේ දැඩි තියකිනි.'

ඒ සෙනපුරාදා දිනය මට අද වාගේ මතකය. විශ්වකාන්ති මිස් විසින් දෙන ලද ආර්ථික විද්‍යා පැවරුමක් නිම කරමින් සිටි මා යුවෙහි කාර්යකින් බැස් අප තිවිස දෙසට එන මැදි වියේ පුවලකි.

'රණබන්දු මහත්තය ඉන්නවද?' ඉතා කාරුණිකාවන්තව ඇසු ඒ මහතා ගේ තුළ හොඳින් විපරම කළේය.

'මට අයෝ කාමරේ. මහත්තයල කරුණුකරල වාචි වෙන්න. මම අයෝව කතා කරන්නම්.'

'රණබන්දු මහත්තය. මම අහයසේන හේරන්. විශ්වකාන්ති විවිරුගේ අප්පවිටි. මේ අම්ම සිරියලකා මැණිකෙක්. අපි මේ ආවේ මහත්තය මේ ගමට ශේරන සේවයට ස්තූති කරන්න. මේ ගමේ අය භුම් දෙනාම මහත්තය කරන සේවය වරුණනා කරනව. මහත්තයගේ පැමිණීමෙන් ගමට ලොකු එමියක් ලැබුණා. උදෑයාගයක් ඇති වූනා. අපේ යුත් ඒ ගැන තිතරම කතා කරනවා' කියු හේරන් මහතා ඔහුගේ බිරිදී දෙස බැලුවේය. අයෝ ලැජ්පාවෙන් බිම බලාගත් බව මම දුරිමි. කිසි ආ තුළ තුළ හැඳි විකිනායක්ද ඔහු වටා අරක්ෂෙන තිබුණි.

'බොහෝම ස්තූතියි ඒ කතාවට. මම මෙයේ සේවය හොඳින් ඉටු කළ විනායි. මම එයින් ලබන්නේ හරිම ස්තූතික්. ලමයි හොඳට ඉගෙන ගත්තම, විශ්ව විද්‍යාලයට ගියාම දැනෙන ස්තූති කියල නිම කරන්න බැහැ. ලමයින්ගේ ගෙවූවියනට විශ්ව අපවත් ඒක හරි ස්තූතික්. අපේ මල්ලින් විශ්වකාන්ති මිස්ගේ ගෝලයෙක්. මල්ලින් කියනව විශ්වකාන්ති මිස් උත්සාහ කරන්නේ සැම දෙනාම විශ්ව විද්‍යාලේ යටත්ත කියල.'

'මට තවත් වැදගත් දෙයක් කතා කරන්න තියෙනව මහත්තයත් එක්ක. කෝ අම්ම ඉන්නවද?'

අම්ම, එටිටම රසකුරිලි පිරුනු බන්දේසියක් රැගෙන සාලයට පැමිණීම ඉතා අගේ බව මට භැගුණි. තේ පානයෙන් පසු ඔවුන් බර කතාවකට සූදානම් වන බව භැගුණ තිසා මම පිටු පස දොරෙන් වන්නට ගියේ පැලුවලට වතුර විකක් ආන්න හිතාගෙන. අමුත්තන් ගිය පසු අම්ම, කියු කතාවෙන් ද, අයෝගේ මුවේ පැහැරිනා පිරිපුන් සිනාවෙන්ද, සිදුව ඇත්තේ කුමක්දැයි සිනා ගන හැකි විය.

'හරිම රත්තරා මනුස්සයා. අපි ගැන කිසිම දෙයක් හෙවිවෙත් ඇපුවෙවත් නැහැ. කුලමල, ඉඩික්ම, වත්පාහාසන් කම්, පරම්පරා ගැන කිසිම දෙයක් බැලුව නැහැ. පුතාගේ ගෙෂුණ ගැන පැහැදිලා. ඒ ගැන විතරයි එයාල කතා කළේ.'

අයෝ කිවියක් කතා නොකළේ හිනේ ස්තූති වැඩි කමට වෙන්න ඇති. 'එතකොට විශ්වකාන්ති මිස් මෙගේ අක්ක වෙනාවි. කොට්ටර වාසනාවක්ද දෙයෙන් ඒක.'

'එහෙනම් පොඩි පුතාත් ලැස්ටිවෙන්න සෙනපුරාදට විශ්වකාන්ති විවරුලගේ ගෙදර

යන්න. ලොකු පුතේ කරුණාදාස මහත්තයටයි තොත්තටයි මේ විස්තරය කියල එයාලටත් ආරාධනය කරන්න අපි එක්ක යන්න එන්න කියල. පුතාට බොහෝම හිතවත් පුවුලක් නේ.'

'එක හොඳයි අම්මමේ. මම හටසට ඕහිල්ල කරුණාදාස මහත්තයට විස්තරය කියල මහත්තයටයි තොත්තටයි අපි එක්ක යන්න එන්න කියන්නම්' අයෝ කිවේ මහත් සතුවින්.'

පුපුගිය දින කිපයේ වෙනදාට වැඩි වේලාවක් කුඩාපත ඉදිරියේ සිටි අයෝ, විවෙක එය සමග සිනා සී ශේෂ ගය ඇත්තේ මේ නිසා විය නැක් බව මට සිතුනි.

* * * *

සෙනපුරාදා උදේ එකොලහට පමණ පැමිණි කරුණාදාස මහතා හා එම මහත්මය පැමිණි කාර්යට නැගගත් අපි පැය බාගයින් පමණ විශ්ව කාන්ති මිස්ගේ ගෙදර ලැයාවානා. මගේ කරුණාදාස මහත්මය කළ විහිඹ කිපයකට ප්‍රති උත්තර ලෙස අයෝ සිනාපුනා මිස කිසිවක් තොත්තේ මුහුරු සුන්දර මෙන් ලෙළුකයෙන් ඉවත්වීමට අකමැති තිසා වෙන්න ඇති. ඉතාම අලංකාර ලෙස ගේ ඉදිරි පස මල් වටා තිබුණි. දෙමහල් තිව්‍යක් වූ එය මා සින් ගත්තේ අවට පරිසරය තිසායි. මිස් හා ඇශේ දෙමාපියන් අප පිළිගත්තේ ඉතාම සෙනෙහයින්.

මුලින්ම ඉතා සරු තේ පැන් සංග්‍රහයක් අපට ලැබුණි. එට පසු පාසල ගැනත්, විශ්ව විද්‍යාල ගැනත්, ගමේ දියුණුව ගැනත් කතා කළ ඔවුන් පාසලේ නායක් ස්වාමින් වහන්සේගත් ගමට සිදුවින මෙහෙය අය කිරීමටද අමතක කළේ නැහැ.

රික වේලාවකින් කරුණාදාස සර්ට ඉගියක් කළ මිස්ගේ පියා, එහි සිටි අනෙක් වැඩි හිටියන්ද සමග ඇතුළට ගොස නැවත පැමිණියේ විකක් දෙඩිමලුවියේ.

'කරුණාරත්ත සර් දන්නවද මේ අපේ පොඩි දුව පේරාදෙනියේ ඉගෙන ගත්ත කාලේ අපි හිතුවේ, එය එහෙන්ම සහකාරයයක් හොයා ගනීවි කියලයි.'

'එයා පේරාදෙනියේ නැහැ අප්පවිටි. එන් මේ ලංකාවේ කොහො හරි ඉපදිල ඇතියි කියලයි මට හිතෙන්නේ. අර "සද ඇති රෙක" තවකතාවේ තුවර පෙරහැර බලදී රෙණිට සිරිපාලව හමු වූනා විශ්ව මෙගේ මටත් එයාට ගමුවේවි. එතකෂ. මං බලා ඉන්නට අප්පවිටි කියනව.'

'ඉතිං දුව කිව් විශ්ව මෙගේ අපින් බලාගෙන හිටිය. එයා කිව් විශ්ව එහෙන් එයාගේ හිමිකාරය ලංකාවේ ඉදා තියෙනවානේ.'

'දැන් බලන්න මේ රණබන්දු මහත්තයා උපාධිය පාස වෙලා මේ පාලනටම ආපු භැඳී. එක තමයි මහත්තයේ දෙවිය කියල තියෙන්නේ. කාටවත් වළක්වන්න බැහැ. එක මේ නොපෙනන පොතක උපල තියෙනව විශ්ව. එකො පිටු පෙරලෙන්නේ ඉඩිවීම, අද්දාන බලවේගියකින්.'

'ලං උපන් හැඩියටයි බඩා කොටන්නේ!!! කියල කියනවානේ' කරුණාදාස මහතා එස්සේ පැවුණුයේ සියල දෙනාගේම මුහුණුවලට සිනාවත් නාවමිනි.

නිති.

